

»Det er ikke Sharon og fred. Det er Sharon eller fred«. Jørgen Flindt Pedersen skriver Kronik

ARTE Var bestyrelsen mere optimistisk, end politiet tillader?

3

2

KULTUR

Forbud mod dvd-import på vej

Et EU-direktiv, der er på vej til at blive dansk lov, kan gøre det ulovligt at importere og videresælge amerikanske dvd'er, cd'er, tegneserier, bøger og andre kulturprodukter. Importørerne raser.

LUKNINGSTRUET.

Laserdisken i København. En af de mange butikker, hvor man kan købe dvd'er, der er importeret fra USA. Laserdisken regner med at skulle lukke, hvis en kommende dansk ophavsretslovgivning bliver gennemført

— Foto: Peter Hove Olesen

Kulturlovgivning

Af Lars Dahlager og Per Juul Carlsen

Mindre udvalg og højere priser på en lang række kulturprodukter. Det vil blive konsekvenserne af et lovforslag, som er udarbejdet af Kulturministeriet og som senest skal fremsættes i Folketinget inden 22. december. Lovforslaget bundet i EU-direktivet Infococ, som Danmark allerede har tiltrådt.

I al sin enkelhed går loven ud på, at man ikke længere må importere og sælge f.eks. film eller cd'er fra lande uden for EU, uanset om de kan købes på det danske marked i forvejen eller ej. Medmindre, altså, at den der har ophavsretten til cd'erne eller dvd'erne har givet sit samtykke.

Loven får dramatiske konsekvenser for butikker, der lever af at sælge importerede dvd-film, ligesom hundredvis af butikker, der sælger importerede dvd'er som en sidebeskæftigelse, må opgive den del af indtjeningen.

»Hvis loven bliver gennemført, må jeg dreje nøglen om«, siger Hans Kristian Pedersen fra dvd- og video-kæden Laserdisken. Hans Kristian Pedersens tre butikker importerer især amerikanske dvd'er, herunder klassiske film, der ikke er udsendt i Europa, men kun i USA. F.eks. film af den danske filminstruktør, Carl Th. Dreyer, stumfilmkongen Buster Keatons samlede værker, særdokumentar af gamle Disney-tegneserier, Ingmar Bergmans 'Det syvende segl' og mange andre. Film

USA, der ikke findes herhjemme. Det skader ikke nogen. Men hvis loven bliver håndhævet, så bliver det noget lort for almindelige mennesker. Så bliver vi nødt til at sige 'desværre', når folk gerne vil bestille noget specielt hjem. Det er kenderne, der bliver tabere. Feinschmeckere, der ser smalle film og hører smalle country & western-udgivelser, eller gerne vil have fingrene i et eller andet underligt soundtrack, der kun fås i USA«, siger direktør Bjørn Jacobsen.

Han regner ikke med, at loven vil blive håndhævet, eftersom butikskæden ikke parallelimporterer cd'er, der kan fås på det danske marked. Det skyldes dollarkursen. Men hvis kursen falder, og det igen kan blive rentabelt at parallelimportere og sælge cd'er til en billigere penge end de danskproducerede, så vil musikbranchen givetvis bruge loven.

»Det kommer til at gå ud over forbrugeren – eller min indtjening, afhængig af hvem, der får gavn af prisfaldet«, siger han.

Også mainstream

Når det er dvd-importørerne, der bliver ramt hårdest, skyldes det, at importører som Laserdisken ikke kun sælger smalle, svært opdrivelige kunsterfilm. Tværtimod tjener Laserdisken de fleste af sine penge på mainstream Hollywood-film, som butikken kan have på hylderne, før de udkommer på officiel dvd i Danmark, og til tider før de kommer i biografen i Danmark, selvom det efterhånden er sjældent.

Laserdisken og andre dvd-butikker er altså i direkte konkurrence med danske videodistributører, der da også i gennemsnit har kæmpet for at stoppe parallelimporten med fagedforbud, razziaer, sagsanlæg og boykot.

»To uger efter, at loven er blevet gennemført i Danmark, vil jeg blive ramt af en støvning«, siger Hans Kristian Pedersen.

Problemet set med filmbranchens øjne er, at butikker som Laserdisken ødelægger den forretningsmodel, hvor en film først kommer i biografen, et halvt år efter på video og senere på broadcast-tv. Pludselig kommer den på

video, måneder før den skulle, og de danske distributører mister penge.

Film- og pladeindustrien har kæmpet i EU for, at import af deres værker fra lande uden for EU skulle forbydes. Sådant forbud er allerede iværksat i Norge og England, hvor det ikke engang er lovligt for private at købe en dvd-film i USA og tage den ind i landet.

I den kommende danske ophavsretslovgivning vil det dog stadig være fuldt ud lovligt, ligesom såkaldt kodefri dvd-afspilning, der kan spille amerikanske dvd'er, fortsat vil være lovlige. Den kommende lovgivning har også en undtagelse, der gør det muligt for biblioteker at importere fra f.eks. USA.

Regeringen er også sur

Det er ikke kun dem, det går ud over, der er utilfredse med den kommende bestemmelse. Kulturministeriet og regeringen kan heller ikke lide paragraffen.

»Det er noget, den danske regering har været imod sammen med et mindretal af EU-lande bestående af Sverige, Finland, Holland, Irland og Luxembourg, men som vi har måttet acceptere. Vi er ikke nok til at udgøre et såkaldt blokerende mindretal. Men den danske regering vil fortsat arbejde for at få ændret retstilstanden«, siger kontorchef i Kulturministeriets kontor for ophavsret, Peter Schønning.

»Vi mener ikke, at det skal være noget, rettighedshaverne bør have eneret på. Når en rettighedshaver én gang har givet samtykke til, at eksemplarer af deres værker bliver solgt på det amerikanske marked, så skal de ikke have ret til at blokere, at det sælges videre til Danmark. Så skal ophavsretten være udtømt«, siger han.

Men indtil videre bliver lovforslaget efter al sandsynlighed vedtaget. Direktivet er gennemført, og hvis Folketinget nægter at blåstemple implementeringen af direktivet i dansk lov, vil det være at betragte som traktatkrænkelser.

lars.dahlager@pol.dk

SLUT MED FILM. Fans af stumfilm går svære tider i møde. Bokssættet med Buster Keatons værker bliver nu ulovligt at sælge i Danmark — Foto: Peter Hove Olesen

som entusiaster ikke længere vil kunne købe i butikkerne, hvis lovforslaget bliver til lov. Hans Kristian Pedersen vurderer, at ca. 80 procent af det nuværende dvd-udvalg på dansk jord vil forsvinde fra butikkerne. Dermed vil Dreyers danske milepæle i filmkunsten kun være tilgængeligt på dansk jord i det kvalitetsmæssigt langt ringere vhs-videoformat.

Tegneserier

Dvd-importører er dem, det går hårdest ud over, men også andre bliver ramt af den nye ophavsretslov. Tegneseriebutikken Fantask i Sankt Peders Stræde i København har en kæmpe import af tegneserier fra USA, der ellers ikke ville finde vej til Danmark. »Vi køber typisk fra en stor grossist, der har varer fra 200-300 forlag. Hvis vi skulle indhente tilfældigvis fra hvert enkelt forlag, ville det blive uendelig besværligt«, fortæller medejer Rolf Bülow.

»Vi vil blive nødt til ikke længere at tilbyde specialservice, hvor vi henter enkelte titler hjem, for det bøvl ville ikke kunne be-

tale sig«.

På den anden side kan Fantask bare ignorere loven, eftersom der sikkert ikke er nogen i Danmark, der kan finde på at anmelde butikken til politiet.

»Men det kan da tænkes. Hvis f.eks. den danske udgiver af Spider-man – og det tror jeg ikke – synes, at det er irriterende, at vi sælger amerikansk Spider-man,

kan han nu stoppe os med loven i hånden«.

»Konsekvensen af sådan en lov bliver hurtigt, at store forlag kan lave nogle monopolstillinger og hæve priserne«, siger Bülow.

Også cd-butikskæden Guf kritiserer lovgivningen, selvom det næppe vil få afgørende betydning for kædens omsætning.

»Vi henter kun ting hjem fra

anton dam

Irborn sofa "COOL"

90 x 225 cm. Hør-bomuld, fås i flere farver Normalpris kr. 14.995.-

Introduktionspris kr. 11.995.-

Gt. Kongevej 90 · 1850 Frederiksberg C · Tlf. 33 24 22 17 · www.antonadam.dk